

Vejledning

Indstilling til PPR

Forord:

Denne vejledning er til dagplejen, sundhedsplejen, læger, institutioner og skoler. Vi håber, den kan være med til, at en indstilling til PPR bliver en proces, hvor både barn/elev, forældre, lærere, pædagoger og ledelse har været inddraget på en ligeværdig måde.

PPR er rådgivende overfor forældre, dagplejere, pædagoger, lærere, sundhedspersonale og andre, der arbejder med børn i perioden fra fødslen til endt skolegang.

PPR kan undersøge de børn og unge, der giver anledning til bekymring i forhold til deres generelle eller faglige udvikling. PPR skal vurdere behovet for særlig indsats og udarbejde foranstaltningsforslag.

Punkterne i de opstillede checklister (bilag) skal forstås som forhold, man skal være opmærksomme på i arbejdet. De kan således benyttes i perioden inden en eventuel indstilling og i processen, hvor der foretages en indstilling. Ikke alle punkter er relevante i forhold til en problemstilling. Det er således tanken, at man blot bør forholde sig til de punkter, der opleves relevante.

Vejledningen på de første 5 sider er suppleret med bilag om tidsbestilling til ergoterapifaglig rådgivning diverse checklister. Den er gældende fra januar 2016.

Handleplan ved indstilling til PPR for førskolebørn

1. Når en pædagog oplever, at et barn har vanskeligheder, tager stuepædagogen initiativ til en drøftelse af barnets situation på et stuemøde. Barnet beskrives grundigt evt. efter et udviklingsskema eller checkliste (bilag). Forskellige løsningsmuligheder drøftes, og der udarbejdes en handleplan.
2. Vanskelighederne drøftes mellem forældre og de involverede pædagoger og forældre medinddrages i handleplan. Ved dagplejebørn drøftes problematikken med dagplejepædagogen.
3. Hvis evalueringen viser, at institutionens og forældrenes muligheder for en tilstrækkelig indsats er opbrugte, indstilles barnet til PPR. Institutionens leder påser, at alle lokale muligheder er udtømte, at barnet er grundigt beskrevet, og at skemaet er korrekt udfyldt, skriver det under og fremsender det til PPR evt. vedlagt handleplan.

Også forældre eller andre med kendskab til barnet kan tage initiativ til en indstilling, hvis det vurderes, at barnets udvikling kræver særlig hensyntagen eller støtte – relateret til at de på lige fod med andre børn kan påbegynde skolegang.

Før der indstilles til en af følgende faggrupper i PPR

Psykolog:

Der skal være foretaget tiltag fra institutionens side. Institutionen skal beskrive de tiltag de har foretaget f.eks. i forhold til DUÅ-dagtilbud eller andre metoder. Desuden beskrive effekten heraf.

Forud for en indstilling skal institutionen have kontakt til den tilknyttede psykolog – bl.a. for at afdække om råd og vejledning i første omgang kan være tilstrækkeligt. Henvendelse til institutionens tilknyttede psykolog kan ske i dennes tlf. tid.

Talehørekonsulent:

Sproginspirerende møde skal være afholdt. Her kan institutionen tage kontakt til talehørekonsulenten, eller ringe til sekretariatet på PPR og meddele at man ønsker et sådan møde. Herefter vil talehørekonsulenten tage kontakt.

Henvendelse til institutionens tilknyttede talehørekonsulent kan ske i dennes tlf. tid.

Ergoterapeut:

Der er mulighed for både institution og forældre at søge råd og vejledning i Ergoterapifaglig Rådgivning. Her kan man få en snak med en ergoterapeut om hvilke tiltag, man som institution eller forældre kan lave, inden det evt. bliver til en indstilling. Mødet er uden deltagelse af barnet og der bookes tid gennem sekretariatet på PPR eller via SB-SYS (se bilag).

Desuden er der mulighed for at søge råd og vejledning i ergoterapeutens telefontid.

En af disse muligheder skal have været sat i værk inden en indstilling til ergoterapeut kan foretages.

Indstillinger ved flere problemstillinger:

Hvis der afkrydses flere steder i rubrikken "Baggrund for indstillingen" (f.eks. afkrydsning i både "Tale/sprog", "Sansbearbejdning/Motorik" og "Adfærd") kontaktes alle de relevante faggrupper forud for en indstilling som beskrevet ovenfor.

Handleplan ved indstilling til PPR for skolebørn

1. Når en lærer oplever, at en elev har vanskeligheder i skolen, tager læreren initiativ til en drøftelse af elevens situation på et teammøde. Eleven beskrives grundigt evt. efter en checkliste (bilag). Forskellige løsningsmuligheder drøftes, og der udarbejdes en handleplan.
2. Klasselæreren taler herefter med eleven og inviterer forældrene til et møde hvor de medinddrages i opstilling af handleplan.
3. Hvis evaluering af handleplanen viser, at vanskelighederne ikke er afhjulpet tilfredsstillende, kan klasselæreren bringe barnet op i Tværfaglig rådgivning eller på skolens specialcentermøde. På specialcentermødet kan det aftales med psykologen, at der indstilles til PPR.
4. Skolens leder påser, at alle lokale muligheder er udtømte, at eleven er grundigt beskrevet, at skemaet er korrekt udfyldt, skriver det under og fremsender det til PPR evt. vedlagt handleplan.

Forældre kan anmode om en indstilling til pædagogisk psykologisk vurdering – dette bør koordineres med skolens leder.

Sundhedslejerse kan selvstændigt indstille et barn til PPR - det anbefales at det efter aftale med forældrene koordineres med skolens leder.

Før der indstilles til en af følgende faggrupper i PPR

Psykolog:

Der skal være foretaget tiltag fra skolens side.

Skolen skal beskrive de tiltag, de har iværksat f.eks. i forhold til PALS eller LP.

Desuden beskrives effekten heraf.

Der er mulighed for at bringe en problemstilling med et barn/en ung i Tværfaglig rådgivning eller på et specialcentermøde.

Den tilknyttede psykolog på skolerne skal være bekendt med barnet/den unge via specialcentermøder inden en indstilling.

Henvendelse til skolens tilknyttede psykolog kan ske i dennes tlf. tid.

Talehørekonsulent:

Forud for en indstilling skal skolen have kontakt til den tilknyttede tale-hørekonsulent – bl.a. for at afdække om råd og vejledning i første omgang kan være tilstrækkeligt.

Skolens tilknyttede talehørekonsulent kan træffes i dennes tlf. tid.

Ergoterapeut:

Der er mulighed for både skole og forældre at søge råd og vejledning i Ergoterapifaglig rådgivning. Her kan man få en snak med en ergoterapeut om hvilke tiltag, man som skole eller forældre kan lave, inden det evt. bliver til en indstilling. Mødet er uden deltagelse af barnet og der bookes tid gennem sekretariatet på PPR eller via SB-SYS (se bilag).

Hos ergoterapeuten kan man også låne forskellige materialer/produkter, som kuglepuder, kugleveste og andet der kan afprøves til at afhjælpe barnets vanskeligheder.

Desuden er der mulighed for at søge råd og vejledning i ergoterapeutens telefontid. En af disse muligheder skal have været sat i værk inden en indstilling til ergoterapeut.

Indstillinger ved flere problemstillinger:

Hvis der afkrydses flere steder i rubrikken "Baggrund for indstillingen" (f.eks. afkrydsning i både "Tale/sprog", "Sansebearbejdning/Motorik" og "Adfærd") kontaktes alle de relevante faggrupper forud for en indstilling som beskrevet ovenfor.

Generel fremgangsmåde for institutioner og skoler

1. Gennemgå alle børn 1-2 gange om året på teammøder
2. Brug eventuelt iagttagelseskemaer, udviklingsbeskrivelser og checklister (bilag)
3. Beskriv de pædagogiske tiltag, der iværksættes, og evaluer dem efter en periode. Der tages stilling til, om der skal indstilles til PPR.
4. Der bør ikke ventes for længe med en indstilling, hvor en tidlig indsats fra PPR vurderes at kunne mindske problemet. Dog bør der ikke indstilles, hvis problemerne kan løses ved en udvidet indsats i skolen/institutionen og via samarbejde med hjemmet. Det er derfor væsentligt, at forældrene inddrages tidligt, så man sammen beskriver barnets behov og hvordan skolen/institutionen i en periode kan tilgodese dette.
5. Ved en indstilling til PPR attesterer skole-/institutionsleder med sin underskrift, at andre relevante tiltag er afprøvet inden indstillingen og endvidere underskriver forældrene indstillingen.
6. Barnet bør beskrives grundigt. Derfor skal såvel de vanskeligheder, der giver anledning til bekymring **og** barnets styrkesider beskrives. Det er klasselærerens og stuepædagogens ansvar. Ved skoleelever skal de enkelte fag beskrives af faglærerne.
7. Det er væsentligt, at **alle** felter i indstillingsskemaet som hovedregel udfyldes. Hvis enkelte felter i særlige tilfælde vurderes at være irrelevante for

indstillingen og den videre sagsbehandling, kan der i felterne skrives: "Ikke relevant". Det er beskrivelsen, der danner grundlag for PPR's visitation og afklaring af, hvilke undersøgelser, der skal foretages.

Bilag til indstillingsvejledning – PPR

Ergoterapi-faglig rådgivning ved PPR:

Tid: mandage i tidsrummet 12.30-14.50.

Rådgivningen er af sessioner på 40 minutters varighed (evt. dobbelt-tid kan bookes om nødvendigt). Rådgivningen er målrettet såvel barnets forældre, dagplejen, daginstitutionen, skolen eller andre med kontakt til barnet.

Mødet er uden børn!

Sted: PPR, Borregaardsvej 9, 7500 Holstebro, mødelokale 2.

Hvis der ikke er mulighed for at komme til et møde, kan der alternativt bookes et telefonmøde i samme tidsrum, hvor man vil blive ringet op af ergoterapeuten.

Bestilling af møde-tidspunkt foregår via SBSYS ved at indtaste sagsnummer: 17.03.00-G01-1-13 i søgefeltet "Sagsnummer"

(Husk at tømme felterne "sagsbehandler" og "ansættelsessted")

Bookingskemaet findes under "kladder".

Husk: når du lukker dokumentet på X`et oppe i højre hjørne, skal du svare "JA" til at gemme ændringerne. Din tid er nu booket.

Følgende oplysninger skal indtastes ved booking:

- Hvem bestiller mødet og hvem deltager i mødet
- Kontaktperson/tlf.nr.
- Barnets fornavn, alder og køn
- Kort beskrivelse af problemstilling

Har man ikke adgang til SBSYS kan vort sekretariat være behjælpelige ved bestilling af mødetidspunkt, dette på tlf. 9611-7539.

Derudover har ergoterapeuterne ved PPR telefonisk træffetid, hvor der er mulighed for en kortere drøftelse og eventuel rådgivning.

Iben Bjerg Hollesen hver mandag kl. 10.30-11.30 på tlf. 9611-5280

Råd og vejledning vil tage afsæt i udviklingsfremmende aktiviteter og strategier, som med fordel kan overføres til barnets hverdag i hjemmet, i institution/skole og fritid. Der vil være fokus på en tilpasning af omgivelserne samt forslag til stimulerende lege for barnet.

Checkliste til beskrivelse af førskolebørn:

Barnets personlige udvikling:

- hvad er barnet optaget af og hvad har det succes med
- mangler barnet øjenkontakt/mimik/gestus
- er barnet meget impulsivt
- har barnet stereotype bevægelser såsom viften med hænderne, rokker og andre sære bevægelsesmønstre
- er barnet meget afhængig af forudsigelighed/rytme og ensartethed i dagligdagen, og protesterer det overdrevent ved ændringer
- er barnet ukoncentreret og letafledeligt i nogle/alle situationer (beskriv situationerne)
- er barnet udholdende i forskellige aktiviteter (beskriv aktiviteter)
- har barnet særinteresser
- fokuserer barnet overdrevent på detaljer, eller anvender det tingene på en forkert måde
- har barnet svært ved at skifte aktiviteter, er det fastlåst/kører i ring/har ritualer
- har barnet ringe fantasi og legelyst
- har barnet svært ved at skelne mellem fantasi og virkelighed

Øvrige kommentarer:

Barnets følelsesmæssige udvikling:

- er barnet svingende humørmæssigt/psykisk ustabil
- er barnet trist, svær at trøste, græder meget, unormalt træt/søvnig/sløvt
- slår/råber/ødelægger/bider/driller/skriger barnet meget
- er barnet grænsesøgende/retter sig ikke efter korrektioner
- afviser barnet kontakt med voksne/børn, og opleves det som følelsesmæssigt afvisende
- har barnet lavt selvværd/ringe selvtillid, er det bange for nye tiltag, virker det usikkert
- er barnet selvdestruktivt – voldelig mod sig selv (slår f.eks. hovedet ind i væggen)
- har barnet spiseproblemer (spiser ukontrolleret, mærker ikke mæthedsfølelse, nægter at spise)

Øvrige kommentarer:

Barnets samspil med andre:

- er barnet i gang med at lære i det sociale samvær
- er barnet god til at bruge kropssprog og aflæse andres kropssprog
- forstår barnet andre børn, såvel yngre som jævnaldrende
- er barnet klæbende overfor voksne, eller meget tilbageholdende
- har barnet svært ved at få venskaber med jævnaldrende

- er barnet uinteressert i sociale aktiviteter såsom leg og opgaver
- er barnet grænsesøgende/refter sig ikke efter korrektioner
- afviser barnet kontakt med voksne/børn, og opleves det som følelsesmæssigt afvisende

Øvrige kommentarer:

Barnets kompetencer:

- hvad er barnet glad for
- hvor fungerer det bedst
- hvor optræder det mest harmonisk
- bruger barnet sin fantasi
- udviser barnet spørgelyst
- udtrykker barnet sine positive følelser
- udviser barnet selvstændighed
- er barnets nysgerrighed og interesse for omverden ringe
- har barnet svært ved at orientere sig i tid, sted og rum
- er barnet opfattelsesevne påfaldende, forstår det ikke aktiviteter, er gentagelser nødvendige og lærer det ikke af sine erfaringer
- har barnet svært ved at huske og gengive fakta (egen alder, navne, tal, sange og rim)
- har barnet svært ved selvstændigt at løse opgaver
- har barnet svært ved at følge en plan og ved selv at planlægge aktiviteter
- er barnet rastløst og uorganiseret, sidder det uroligt, farer rundt, taler meget og ofte og går det fra den ene aktivitet til den næste

Øvrige kommentarer:

Barnets sproglige og kommunikative udvikling:

- er barnet uinteressert i/har svært ved verbal kontakt og kommunikation
- er barnet sprogligt passivt (stiller kun få eller ingen spørgsmål, lyd/ord i forbindelse med leg mangler, ulyst til at anvende sproget, bidrager ikke verbalt ved fælles aktiviteter)
- er barnets sætningsopbygning påfaldende (opbygning, ordforråd, begrebsdannelse, vendinger)
- har barnet mange udtalefejl
- høres stammen?
- anvender barnet sproget på en særegen måde (papegøjesprog, gammelklogt sprogbrug)
- har barnet en påfaldende sprogtone og –rytme
- har barnet svært ved at føre en dialog, svarer det ikke relevant (spørger i øst, svarer i vest)
- holder barnet enetaler uden interesse for samspillet
- er barnet tosproget, giver det i så fald anledning til problemer

Øvrige kommentarer:

Barnets motoriske og fysiske udvikling:

- er barnet glad for motoriske aktiviteter såvel grov- som finmotorisk
- bruger barnet sine sanser, og hvilke bruger det mest
- hvordan er barnets kropsbevidsthed
- er barnet optaget af at øve sig motorisk
- hvilke motoriske aktiviteter har barnet succes med
- er barnets grovmotorik påfaldende (umodne bevægelsesmønstre, klodsede bevægelser, bredsporet gang, falder let, støder ind i ting, spilder meget, er hyperaktiv eller motorisk passiv)
- er barnets finmotorik påfaldende (umodne bevægelsesmønstre, f.eks. fingergreb, manglende mimik, umoden mundmotorik, savler, bruger sut, mangler tyggefunktionen)
- er barnets syn påfaldende (flakkende øjne, skelen, tager tingene tæt til/langt fra øjnene)
- er barnets hørelse påfaldende (hører ikke en besked, uopmærksom, taler højt, er indelukket, isolerer sig i kontakten til andre børn, reagerer ikke på lyde/overfølsom over for lyde)
- er barnets følesans påfaldende (viser ubehag overfor bestemt mad og tøj, kan ikke lide berøring fra andre eller selv berøre noget, kan ikke lide at sidde på skødet, er smertetærskelen høj/lav)
- er barnets balancesans påfaldende (slæbende gang, bredsporet gang, kan ikke lide højder, at få hovedet nedad, bliver svimmel, falder ofte, er meget forsigtig, leger helst stille og siddende, kan ikke lide at gå på trapper, at gynge eller cykle)
- klager barnet ofte over ondt i hovedet og/eller mave

Andre forhold af fysisk art:

Øvrige kommentarer:

Øvrige oplysninger:

Særlige kendetegn ved barnets udvikling, adfærd eller fysiske tilstand (høre-synsproblemer, astma, allergi, evt. mange forsømmelser, eller andet som har betydning for barnets dagligdag i institutionen)

Kendskab til hjemlige forhold, fritidsinteresser og andet, som skønnes relevant for forståelsen af barnet.

Checkliste til beskrivelse af skolebørn:

Elevens personlige udvikling:

- Hvilke interesser og ønsker har eleven
- Hvad er eleven optaget af
- I hvilke handlinger udviser eleven selvstændighed/uselvstændighed
- Hvornår optræder eleven som den svage/dominerende/generte/indelukke-
de/harmoniske
- Hvordan kommer elevens selvopfattelse til udtryk i dagligdagen
- Hvordan viser eleven forståelse for eget selvværd

Øvrige kommentarer:

Elevens følelsesmæssige udvikling:

- Hvordan er elevens sindstilstand
- Hvad får eleven til at blive i godt humør
- På hvilken måde udtrykker eleven sine følelser
- Gør eleven hyppigt opmærksomt på sig selv i sin adfærd eller ved at råbe højt,
andet
- Hvad reagerer eleven aggressivt på
- Hvad fremkalder angstpræget adfærd
- Har eleven tendens til at fortrænge sine problemer – hvis ja, hvordan
- Er der nervøse træk/tics, vådliggerproblemer eller spiseforstyrrelser

Øvrige kommentarer:

Elevens samspil med andre:

- Hvordan forsøger eleven at komme i kontakt med lærere og andre elever
- Hvem opsøger eleven og hvordan
- Hvordan reagerer du – og andre voksne – på elevens kontaktforsøg
- Hvordan reagerer eleven på lærerens kontaktforsøg
- Hvordan viser eleven forståelse for krav fra lærere og andre elever
- Hvornår og hvordan kan lærere skabe interesse hos eleven
- Hvordan forløber samspillet med andre elever (hjælp, konkurrence, kiv)
- Har eleven kammerater, og hvad kendetegner kammeratskabet
- Hvilke konflikter opstår for eleven
- Hvorledes forsøger eleven at tackle sine problemer
- Hvordan bliver elevens problemer opfattet og tacklet af de øvrige elever og
lærere
- Hvad er kendetegnende for elevens konflikter/problemer (Hvorfor opstår de,
hvordan forløber de, og hvordan løses de)

Øvrige kommentarer:

Elevens kompetencer:

- Hvornår fungerer eleven både generelt og specifikt bedst
- I hvilket omfang er eleven i stand til at overholde aftaler og bevare koncentrationsevnen
- Hvordan bruger eleven sin fantasi og kreativitet
- Hvad er eleven i gang med at udvikle (hvad er du i gang med at lære eleven)
Hvad er eleven optaget af at øve sig på
- Hvad er eleven i gang med at lære i det sociale samvær
- Hvad er du i gang med at lære eleven omkring social adfærd
- Hvordan er elevens evne til at lytte til andre
- Kan eleven vente på tur
- Hvordan er elevens indlevelsesevne – forståelse for andre

Øvrige kommentarer:

Elevens sproglige og kommunikative udvikling:

- Er eleven to-sproget. Hvilken betydning har det i hverdagen
- Hvad kendetegner elevens sprogforståelse og –brug
- Hvordan er elevens udtale
- Formulerer eleven sig flydende, stammer eleven
- Hvor stort er ordforråd – og hvordan er sætningsopbygningen
- Hvordan fungerer eleven i en samtale
- Hvordan er elevens skriftlige formuleringsevne
- I hvilket omfang forstår eleven kollektive beskeder
- Hvordan bruger eleven kropssproget – og hvordan aflæses andres kropssprog

Øvrige kommentarer:

Elevens motoriske udvikling:

- Hvilke motoriske færdigheder er eleven god til (grov- og finmotorisk)
- Giver elevens motorik anledning til problemer i indlæringen f.eks. i skrivesituationen
- Giver elevens motorik anledning til problemer i det sociale samspil – hvis ja, hvordan
- Hvordan er elevens koordinationsevne
- Hvordan er elevens kropsbevidsthed – og hvilke sanser bruger eleven mest/mindst – og hvordan

Øvrige kommentarer:

Øvrige oplysninger:

Særlige kendetegn ved elevens udvikling, adfærd eller fysiske tilstand f.eks. høresynsproblemer, astma, allergi, evt. mange forsømmelser, eller andet som har betydning for elevens dagligdag i skolen.

Kendskab til hjemlige forhold, fritidsinteresser og andet, som skønnes relevant for forståelsen af eleven.

Checkliste til beskrivelse af elevens faglige vanskeligheder:

Børnehaveklasse og 1. klasse:

Vær opmærksom på om eleven:

- kan lytte til en historie og gengive noget af indholdet
- har fantasi og selv kan finde på noget at tegne, lege og andre aktiviteter
- kan udføre handlinger/opgaver efter korte og præcise kollektive forklaringer
- kan forstå at sproget har sætninger, ord og bogstaver/lyde
- har vanskeligheder med at rime og opdele ord i mindre dele
- har vanskelighed med at benævne ting præcis f.eks. farver, bogstaver, tal
- har vanskeligheder med at lære alfabetet, oversætte bogstav til lyd, sætte bogstaver sammen til ord
- er mere opmærksom på ordets indhold end form
- støtter sig mere til billeder og hukommelse end på bogstaverne i ordene
- har tidsproblemer, svært ved at huske fødselsdag, dato, lære klokken o.lign.
- har retningsproblemer f.eks. med 6/9, 17/71, b/d
- har vanskeligheder med de visuelle opgaver i matematik
- har vanskeligheder ved at lære tabeller og løse matematikopgaver
- er ked af de "boglige" aktiviteter i dansk og matematik
- har alt for store problemer med hjemmearbejde. Spørg forældrene

Brug evt. klasseprøver f.eks. KTI, IL Basis, OS64, MG-bh.kl, MG-1.kl. og vedlæg dem som bilag til indstillingen.

2. – 3. klasse:

- har svært ved at huske ordbilleder og gætter i forhold til indholdet
- har svært ved at få automatiseret staveteknikker
- kommer let til at bytte rundt på bogstaverne, eller har svært ved at huske navnene på bogstaverne i teksten, selvom de godt kan dem, når de står enkeltvis
- er læsestandpunktet meget forskelligt i forberedte og uforberedte tekster
- har alt for store problemer med hjemmearbejde. Spørg forældrene

Brug evt. klasseprøver f.eks. OS120, SL60, Diagnosticerede staveprøver fra Funktionel stavning, MG-2.kl, MG-3.kl. og vedlæg dem som bilag til indstillingen.

Større klasser:

- klarer sig meget dårligere i et fag, specielt dansk, i forhold til de andre fag
- skal bruge forholdsvis meget tid på de tekniske sider ved faget frem for indholdet og problemløsningen
- bruger mange ressourcer på at skjule sine vanskeligheder og finde andre strategier
- giver udtryk for lede ved opgaverne
- har alt for store problemer med hjemmearbejde. Tal med elev og forældre

Vedlæg evt. standpunkts prøver eller eksempler på elevens opgaveløsninger.

Checkliste til beskrivelse af skolebegyndere (skoleparathed)

Barnets personlige egenskaber

- kender barnet navn, efternavn, alder, adresse, navne på andre familiemedlemmer
- hvordan opfatter barnet sig selv (som en del af fællesskabet både i hjem og institution)
- hvordan fremtræder barnet (omkringfarende, udadreagerende, passivt, forsigtigt)
- hvordan forholder barnet sig til andre (ukritisk, klæbende, klynkende)
- bliver barnet venner med andre børn
- tager barnet initiativer (beder om hjælp, når det har behov for det, organiserer lege)
- har barnet fantasi (kan selv finde på lege og andre aktiviteter)
- er barnet nysgerrigt

Barnets indlæringsmåde

- begynder barnet aktiviteter, når det bliver bedt om det
- kan barnet holde koncentrationen så længe det er nødvendigt/til opgaven er færdig
- kan barnet fastholde sin opmærksomhed over for en opgave i længere tid
- kan barnet huske ting det har hørt, for eks. beskeder
- kan barnet gengive ting det har set
- kan barnet fortælle om ting der er sket i går, eller som skal ske i morgen
- kan barnet huske rim og remser
- kan barnet huske talrækker

Barnets leg

- hvilke lege leger barnet (rollelege, regellege)
- tager barnet initiativ til kontakt med andre
- følger barnet sociale spilleregler (lege/samarbejde med andre børn i længere tid uden at skabe problemer)

Hvordan tegner og skriver barnet

- viser barnet interesse for at tegne
- viser barnet interesse for at skrive bogstaver og tal
- kan barnet skrive og genkende sit eget navn
- kender barnet talrækken (tælle til 10 (20), aflæse en terning)

Barnets sproglige færdigheder

- har barnet et alderssvarende ordforråd
- kan barnet udtrykke sig letforståeligt
- kan barnet formulere sig i sætninger
- kan barnet anvende ord i forskellige former og tider
- kan barnet beskrive et forløb/fortælle en sammenhængende historie
- kan barnet sætte ord på sine følelser
- kan barnet indgå i en dialog
- viser barnet interesse for bøger
- kan barnet lide at få læst højt
- kan barnet lytte, vente på andre og være stille, når der er brug for det i gruppen

Barnets motoriske færdigheder

- hvordan bevæger barnet sig (løber, klatrer, hopper)
- hvordan er barnets balance (står på et ben i mindst 10 sekunder, hinker, cykler uden støttehjul, løber på rulleskøjter)
- hvordan er barnets koordinationsevne (kaster en bold, griber den med begge hænder, sparker til den)
- hvordan er barnets finmotorik (holder på blyant, sorterer perler, skræller, river)

Barnets selvhjulpenhed

- klarer barnet selv af- og påklædning (lynlåse, knapper, snørebånd)
- klarer barnet selv toiletbesøg og almindelig hygiejne
- kan barnet holde styr på sine ting